

Mareli Järve

Teie 13.01.2026

Meie .05.2026 nr 1-6/26-12/2

**Vastus kollektiivsele pöördumisele
"Menstruaaltooted käibemaksuvabaks"**

Austatud kollektiivse pöördumise algataja

Täname Teid kollektiivse pöördumise „Menstruaaltooted käibemaksuvabaks“ (pöördumine) eest. Riigikogu juhatus võttis pöördumise menetlusse 2026. aasta 15. jaanuaril ja suunas selle menetlemiseks sotsiaalkomisjonile.

Pöördumisega taotletakse menstruaaltoodete käibemaksust vabastamist. Riigikogu sotsiaalkomisjon arutas pöördumist kolmel korral. Esmalt arutati pöördumist 2026. aasta 16. märtsil toimunud istungil (16.03.2026 protokoll), kus osalesid pöördumise algataja Mareli Järve ja Pelgulinna Riigigümnaasiumi õpilased Alla-Liisa Jaansale, Heleandra Konstabel ja õpetaja Aileriin Lelov, Sotsiaalministeeriumi rahvatervishoiuosakonna nõunik Sille Pihlak ning Rahandusministeeriumi maksu- ja tollipoliitika osakonna peaspetsialist Aet Külasalu. Pöördumist käsitleti ka 2026. aasta 24. märtsil ja 4. mail toimunud istungitel (24.03.2026 protokoll, 04.05.2026 protokoll).

Komisjoni 16. märtsi istungil toimus pöördumise sisuline arutelu, kus Pelgulinna Riigigümnaasiumi õpilased tutvustasid pöördumist.

Sotsiaalministeeriumi esindaja märkis, et tegemist on olulise teemaga ning menstruaaltoodete kättesaadavus on paljudele probleem. Sotsiaalministeerium juhtis tähelepanu, et Vabariigi Valitsuse määrusega „Nõuded statsionaarse õppega üldhariduskooli õppekeskkonnale, terviseriskide ohjamisele ja riskitegurite vähendamisele õppekeskkonnas ning õppe ja kasvatus korraldamisele“ (määrus) on ette nähtud, et alates 2025. aasta 1. septembrist peavad koolide hügieeniruumid olema varustatud hügieenivahenditega ning need peavad olema õpilastele mugavalt ja privaatsest kättesaadavad. Seega on määrusega ette nähtud sihitatud meede, mis tagab menstruaaltoodete kättesaadavuse koolikeskkonnas.

Rahandusministeeriumi esindaja jäi juba 2021. aastal kollektiivse pöördumise „Noortele tasuta menstruaaltarvikud“ arutelul antud hinnangu juurde, et käibemaksu alandamine ei mõjuta sageli toote lõpphinda ning soodustus laieneb ka neile, kes seda ei vaja ja seetõttu on meede ebaefektiivne ja riigile kulukas. Sama seisukohta väljendas Vabariigi Valitsus käibemaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu (794 SE) menetluse juures.

Sotsiaalkomisjoni liikmed leidsid, et kuna Riigikogu on just eelnõu 794 SE menetlemisel kujundanud seisukoha käibemaksuerisuste kohta, siis pöördumise toetamine ei ole põhjendatud. Küll aga toetab komisjon määruuses sätestatud sihitatud meedet hügieenitoodete kättesaadavuse kohta koolide tualettruumides.

Riigikogu liikmed Tanel Kiik ja Helmen Kütt jäid eriarvamusele, leides, et riik peaks kaaluma maksuerisuse rakendamist.

Sotsiaalkomisjon otsustas käesoleva aasta 4. mai istungil tuginedes RKKTS § 152¹² lõikele 4 kollektiivse pöördumisega mitte nõustuda.

Kuigi sotsiaalkomisjon esitatud pöördumisega ega menstuaaltoodete käibemaksust vabastamise ettepanekuga ei nõustunud, mõistab komisjon, et tegemist on paljude jaoks olulise teemaga. Hügieenivahendid peavad olema õpilastele hästi kättesaadavad. Seetõttu kinnitan komisjoni esimehena, et hoiame kindlasti teemat oma tähelepanu all. Jälgime, et hügieenivahendid ei muutuks õpilastele praktikas kättesaamatuks olukorras, kus neid ei paikne hügieeniruumis, vaid neid jagab tervishoiutöötaja. Sotsiaalministeerium on lubanud komisjoni teavitada määruse täitmise järelevalve esimestest tulemustest kohe, kui need selguvad.

Samuti julgustab komisjon noori oma õigustest teadlik olema ja nende eest seisma ning nõudma koolidelt ka selles valdkonnas kohustuste täitmist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Signe Riisalo
esimees

Teadmiseks: Rahvaalgatus.ee
Riigikogu juhatus